

La negativa del Govern valencià a discutir en les Corts la Proposició de Llei Reguladora del procés d'Ordenació i Protecció de l'Horta de València com a espai natural protegit, tramitada pel procediment d'iniciativa legislativa popular i avalada per la signatura de 117.674 valencians i valencianes, evidencia, a més de la naturalesa roentment folklòrica del seu estovat patriotisme constitucional, un escrupolós desconeixement de les lleis que ell mateix ha promulgat i un menystement absolut de les entitats assessores que sustenta, amb el Consell Valencià de Cultura al capdavant.

La Llei d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana, del 1994, defineix al seu article tretzè la figura de "paisatge protegit" i estableix: "1. Els paisatges protegits són espais, tant naturals com transformats, mereixedors d'una protecció especial, sia com a exemples significatius d'una relació harmoniosa entre l'home i el medi natural, sia per l'especial valor estètic o cultural. 2. El règim de protecció dels paisatges protegits es dirigirà expressament a la conservació de les relacions i els processos, tant naturals com socioeconòmics, que han contribuït a la formació d'aquests i en fan possible la pervivència." La lectura d'aquests paràgrafs no pot fer sinó acréixer la nostra perplexitat –o la nostra indignació– perquè semblen escrits pensant en l'horta; la segona part, a més, ens assenyala, amb una precisió inversemblant, la clau de volta que ha de sostenir qualsevol iniciativa de protecció: la conservació dels processos socioeconòmics que han definit el paisatge i el mantenen, és a dir, l'agricultura intensiva del minifundi, una cultura agrícola autòctona que abraça des d'aspectes purament tècnics a d'altres d'estètics o, fins i tot, ètics –el valor de la paraula, per exemple– i que es troba a tall de desaparèixer.

L'horta constitueix un paisatge en construcció permanent. No és, ni de bon tros, un paisatge natural; ans al contrari: és un paisatge tan artificial com les urbanitzacions que la depreden i, per això, tan vulnerable a l'abandonament com aquestes. La seua continuïtat depèn exclusivament del fet que hi haja persones que es vulguen dedicar al conreu de la terra i hem d'admetre que, ara per ara, tots els vectors apunten en la direcció oposada: el minifundi no pot competir en l'actual economia de

Hi ha solució per a l'horta?

Josep Vicent Frechina *Escriptor i periodista. Director de 'La Roda del Temps'*

mercat; la contaminació de les séquies pels continus vessaments industrials i l'ús indiscriminat de pesticides i fertilitzants químics resta qualitat als productes i n'impedeix la possible revalorització; el model vigent de creixement urbanístic horitzontal exigeix un subministrament continu de solars com més va més accelerat per l'increment de la capacitat inversora que ha propiciat l'actual conjuntura econòmica; les dificultats financeres dels municipis pal·lien els escrúpols residuals que encara pogueren retenir els consistoris més conscienciats i determinen la contínua implantació de nous polígons industrials i zones residencials; i el Govern desatén l'expressa voluntat de la societat civil valenciana –i de les seues institucions més representatives: universitats, sindicats, associacions de veïns– perquè es debata la problemàtica en el fòrum que li pertoca i se li donen les solucions previstes per la llei. Heus aquí l'única eixida que ara i adés se'ns nega: un pacte social auspiciat pel Govern, un dictamen de protecció territorial i una important assignació pressupostària dirigida a invertir el procés d'abandonament de la terra per banda dels llauradors. Creació de denominacions d'origen, potenciació de les varietats autòctones, establiment d'ajudes i sistemes de compensació econòmica, depuració rigorosa de les aigües, explotació turística, articulació de canals comercials d'àmbit local i comarcal, o creació de parcs agraris –ja existeix un projecte de parc periurbà per a Sedaví– són algunes de les nombroses mesures que s'hi podrien adoptar.

L'enarborament, per banda del Govern, d'un boirós pla d'acció territorial de l'horta que inclourà la futura llei d'ordenació del territori, com a coartada per ajornar el debat i la presa de decisions, només pot entendre's en dos sentits: o hi ha una sospitosa indiferència envers la sort de l'horta i els llauradors o hi ha una descarada sintonia amb l'actual ritme de devastació.